

БЕОГРАД - Србија се ретко кад у својој историји налазила у тежем историјском моменту, без обзира на чињеницу да је од свих земаља у региону најбрже одбацила негативно наслеђе деведесетих година прошлог века, каже у интервјуу за “Блиц недеље” историчар Предраг Ј. Марковић.

На главну дилему политичке јавности у Србији - без чега ће Србија остати, без дела територије или евроинтеграција - Марковић гледа оптимистично.

- Заправо, ми смо скоро на дну бунара. Једина је дилема како умањити штету. Уместо оптимистичке политичке паролe “и Косово и ЕУ”, није неостварива ни супротна могућност “ни Косово ни ЕУ”. При чему су неколико политичких организација такви ентузијастички за евроатлантске интеграције да тврде како је довољно испунити сваки ултиматум, па ће се сви наши проблеми решити.

На какве изјаве политичара мислите?

- Један политичар таквог опредељења је просветарима у штрајку објашњавао да не би имали разлога да штрајкују само да смо у НАТО. Штета што грчки и шпански штрајкачи нису имали тако упућене политичаре. У нашем суседству имамо пример који опомиње да понекад није довољно начинити све уступке. То је Македонија. Она се прво одрекла имена, па заставе, па на крају Охридским споразумом и дела суверенитета. Награђени су статусом кандидата без датума уласка. Ни улагања у ту земљу нису обилна. На другој

страни балтичке државе или Хрватска нису имале великих проблема због толерисања профашистичких снага или прогањања мањина.

Нешто слично се дешава и са Косовом?

- Добар пример непринципијелности је управо Косово, где је међународна заједница одустала од сопственог принципа "стандарди пре статуса", поклонивши Албанцима скоро све што су тражили, а занемаривши такве "ситнице" као што су владавина закона, одрживи повратак избеглица, безбедност мањина.

Колико су политичке елите у Србији способне да доносе важне одлуке а да притом не калкулишу са бенефитом на изборима?

- Не треба за све кривити политичке елите. Данашњи политичари су наследили мешавину невероватних проблема, вероватно једне од најгорих у модерној историји. Тешко је наћи тренутак, осим можда 1941. или 1813. године, у коме је стицај међународних и унутрашњих околности био тежи. Чак је и 1991. и 1999. било више могућности, од којих је Слободан Милошевић, нажалост, бирао најгоре. Свака демократска власт на свету мора да мисли на изборе.

Да ли посета Меркелове захтева ванредну седницу парламента?

- Ангела Меркел има великих проблема код куће и у Бриселу. Треба питати познаваоце немачке и бриселске политике зашто се усред својих брига решила на овај пут на коме је, као строга али неправична учитељица, укорила само неке ђаке. Ванредна седница нашег парламента би се претворила у кукњаву и нападе, без нуђења стварне алтернативе на једној, а на тешење и неубудљиви оптимизам на другој страни.

Како ви видите евентуално решење косовског питања?

- Можда је сада тренутак за одсудну дипломатску офанзиву. Можда би требало постављати у Бриселу, Вашингтону, Берлину, Паризу следећа два питања: Зашто Србија која је највише од свих земаља у региону одбацила негативно наслеђе деведесетих добија само штапом? Зашто Косово, које велича своје ратне злочинце, које у светским оквирима предњачи у алтернативној медицинској индустрији (хероин и људски органи) добија сву шаргарепу? Да ли су Харадинај и Тачи бољи Европљани од наших вођа?

Чини се да администрација ЕУ Србију ставља у позицију моралног губитника?

- То је заиста чудно јер је Србија показала спремност за морално преиспитивање далеко већу од Хрватске, о Косову да и не говоримо. Постоји једна антисрпска инерција, поготово на нижим и средњим нивоима бриселске и вашингтонске администрације чији су се кадрови формирали деведесетих година.

Како је могуће да у Србији има 700.000 незапослених и 700.000 сиромашних, а да на политичкој сцени не постоји права странка левице?

- У целом свету видимо кризу традиционалних странака како левице, тако и деснице. Сведоци смо нове врсте политичког организовања које користи неформалне друштвене мреже. И у Шпанији, Италији и Грчкој млади бунтовници често су се организовали мимо традиционалних партија или синдиката. Осим тога, све је мање јасно шта је то левица, а шта десница.

Зашто су односи Србије и Црне Горе на најнижем нивоу од стицања независности Црне Горе 2006?

- Та криза је једнострана. Њу ствара црногорска власт сталним нападима на српску историју, цркву, културу, језик. До пре неколико година никоме не би пало на памет да Србију напада за дискриминацију Црногораца. Напротив, ако је било дискриминације, она је била позитивна.

Зашто се мали број мислећих људи у Србији усуђује да износи своје ставове јавно?

- Свако данас износи своје ставове. Можда се паметни људи устежу да се баце у ту арену где огромну пажњу јавности привлаче мишљења порно-уметница и разних других чудака са естраде, а и шарлатана и самозваних стручњака. Да ли се може чути глас разума у тој свеопштој дреци? Заћутати или ипак слати неке поруке? Многи мислећи људи зазиру од тога да им се идеје и ставови загаде у пиљевини медијског циркуса, који неки оптимистички називају “јавност”.

(Блиц)